

наша слова

Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі!
ФРАНЦІШАК БАГУШЭВІЧ

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 42 (1037) 19 КАСТРЫЧНІКА 2011 г.

Чарговы з'езд ТБМ

Паважаныя сябры! Чарговы XI з'езд ТБМ адбудзеца ў нядзелю ў Менску 23 кастрычніка. Месца правядзення – тэатральная зала ў сутарэннях Чырвонага касцёла на плошчы Незалежнасці. Рэгістрацыя пачынаеца ў 10.00. Час правядзення з'езду і Рады ТБМ – з 11.00 да 17.00.

Захаваем беларускую “Раніцу”

Заява Сакратарыяту ТБМ

Са сродкаў масавай інфармаціі стала вядома, што па загадзе чыноўнікаў спыніла сваё існаванне адзіная беларускамоўная дзіцячая газета “Раніца”. Гэта выданне на працягу 82 гадоў несла беларускія слова ў беларускую школу, выхоўвала патрыятызм і любоў да беларускай мовы і культуры ў нашых дзетак. Не іначай як здзекам выглядае абязанне чыноўнікаў зрабіць з “Раніцы” маленкі штотমесчяны дадатак да рускамоўнай газеты.

У сувязі з гэтым мы заклікаем грамадзян Беларусі неадкладна звяртацца да беларускага ўраду з патрабаваннем аднавіць выхад газеты “Раніца” і аўтавіць падпіску на гэтае выданне на наступны год, год юбілею класіка беларускай літаратуры Янкі Купалы, Якуба Коласа і Максіма Танка.

Прынята 14 кастрычніка 2011 г.

Хочаш размаўляць ў Інтэрнэце па-беларуску — заходзь на Razmova.by

Той, хто ў сваім жыцці свядома размаўляе па-беларуску, часцяком сутыкаецца з проблемай пошуку суразмоўцы, чалавека, з якім вымаглі бы абмяркаваць усё, што вас цікавіць. Есць сябры, ёсьць сям'я, але не ўсе з іх разумеюць і размаўляюць на матчынай мове. Тому вельмі часта з-за гэтага мы адчуваєм сабе вельмі прыкра. Аднак на самай справе сітуацыя не такая дрэнная. Паводле апошняга перапису калі 85 адсоткаў жыхароў Беларусі досыць свабодна валодаюць беларускай мовай. Валодаюць — гэта значыць, што яны могуць і чытаць, і размаўляць, і пісаць на ёй. Мы ведаем шмат выпадкаў, калі людзі, да якіх мы звязталіся з пэўнымі просьбамі, адразу пераходзілі на беларускую мову і размаўлялі на ёй з асалодай. Такім чынам, прычына не ў тым, што людзей няма, прычына ў тым, што няма адпаведнага месца, дзе ўсе мы моглі бы весці гаворку толькі па-беларуску і ведаць б, што нам адкажуць менавіта на мове.

Праблема гэтая вырашаецца сёння нашимі прасцей, чым раней. І дапамагаюць нам ў гэтым новыя тэхнолагіі. Усё часцей і часцей мы паведамляем

навіны не голасам, як звычайна, а праз тэкст. Сёння, напрыклад, прасцей паведаміць сваім сябрам ды знаёмым аб сваім новым месцы працы не праз тэлефон, а праз старонку ў сацыяльных сетках. Таксама ў Інтэрнэце мы можам абмяркаваць свой адпачынак, апошні альбом улюбленага гурта, тэхнічныя характеристыкі новай мадэлі сотовага телефона і шмат чаго іншага. Каб рабіць гэта прасцей я і стварыў Razmova.by.

Асноўная мэта Razmova.by — гэта стварэнне камфортнага асяроддзя для беларускамоўных жыхароў Інтэрнэту. Асаблівасцю сайта з'яўляецца тое, што камунікацыі паміж зарэгістраванымі ўдзельнікамі дазваляюцца толькі на беларускай мове. Гэта моцна дапамагае тым, хто часцяком саромеца карыстацца беларускай мовай з-за таго, што вакол дамінуюць іншыя гаворкі.

Якія тэмы хвалюць ўдзельнікаў форуму? Самыя розныя. Кошт і якасць тавараў ці паслуг, куды паехаць адпачынку ўзімку, ці варта зараз мяняць працу і шмат чаго іншага. Вось, напрыклад, некаторыя з актыўных тэмай:

- Што можна слухаць

зараз з беларускага року?

- Як паказваць ў (у картоткае) ў лацінцы?
- Ці варта з'ядзяць з краіны дзеля заробку?
- Адпачынак ўзімку на моры — 2011.

Кожны з нас можа сам распачаць цікавую для усіх тему, а астатнія маглі бы выказаць сваё меркаванне на гэты конт.

Спецыялізаваны аддзел форума прысвечаны дзеянасці беларускіх арганізацый, такіх як Таварыства беларускай мовы і Таварыства беларускай школы. Тому зараз сябры арганізацый могуць абмяркаваць працоўную пытанні непасрэдна на форумах Razmova.by.

Пачаць камунікацыю ў форумах Razmova.by вельмі праста. Вы заходзіце ў Інтэрнэт, набіраецце ў акне браўзера адрес і Вы — на галоўной старонцы. Вы адрасу можаце пачынаць чытаць паведамленні. Каб пакідаць паведамленні і каментары да фотадзімкамаў Вы павінны найперш зарэгістравацца — гэта працэдура вельмі простая і не зойме шмат часу. Далучайцесь!

Юрась Драздоў,
менеджэр праекту
Razmova.by.

25 кастрычніка
у межах кампаніі “Будзьма” адбудзеца
сустэрча з Алена Таболіч

“Беларуска-англійскі слоўнік турыстычнай лексікі”

Пачатак — 18.30. Уваход вольны.

Румянцева, 13.

Газеце “КУЛЬТУРА” - 20

У сярэдзіне кастрычніка 1991 года выйшаў першы нумар газеты “Культура”. Першым рэдактарам стала Вольга Іпатава, сябар Рады ТБМ. І пры Іпатавай і пазней газета вельмі шмат рабіла для культуры Беларусі. Зроблена за гэтыя 20 гадоў заходзіць самую высокую ацэнку як у краініцтве краіны, так і у грамадстве:

“За гэты час выданне стала неад’емнай часткай духоўнай прасторы нашай краіны і заваявала папулярнасць у чытчоў. Сёння газета адыгрывае важную ролю ў асвяленні культурнага жыцця, мае высокі аўтарытэт як у прафесійнай супольнасці, так і ў шматтысячнай аўдыторыі аматараў культуры і мастацтва.” (З вінішавання Прэзідэнта Беларусі А.Р. Лукашэнкі.)

“Газета з’яўляецца адным з цэнтральных іміджавых і аўтарытэтных выданняў у сферы культуры краіны.

Сёння “Культура” адыгрывае важную ролю ў асвяленні культурнага жыцця, мае высокі аўтарытэт як у прафесійнай супольнасці, так і ў шматтысячнай аўдыторыі аматараў культуры і мастацтва.” (З вінішавання Міністра культуры Беларусі П.П. Латушкі.)

“Аб’яднаўшы мастацкую інтэлігенцыю, газета “Культура” служыць трывунам думкі, інфармуе і дапамагае арыентавацца ў сучасных культурных працэсах. Гэта адзінае выданне, якое знаёміць з таленавітымі дзеячамі культуры і мастацтва, руліўшымі працаўнікамі шматлікіх установ культуры, расказвае пра галоўныя культурныя падзеі ў жыцці краіны.” (З вінішавання старшыні Пастаянай камісіі Палаты працтаванікоў Уладзіміра Здановіча.)

У сярэдзіне кастрычніка 1991 года выйшаў першы нумар газеты “Культура” з 20-годдзем і зычыць плёну на ніве шыяра га і адданага служэння Беларушчыне.

Запросіны да супрацы

Шаноўнае спадарства, прапаную стварыць на базе ТБМ дзве ўзаемазвязаныя структуры — бацькоўскі клуб і школу ранняга беларускамоўнага развіцця “Маўляніты”. Раней створаны бацькоўскі камітэт, на маю думку, цалкам у стане курыраваць названы праект, уносіць новыя ідэі, прапанавы, заўвагі і такім чынам ажыццяўляць свае функцыі. Так, адным з кірункаў дзеянасці бацькоўскага камітэту могла бы стаць інфармацыйная падтрымка клуба і школы “Маўляніты”, пашырэнне кола зацікаўленых асоб і ўмацаванне кантактаў паміж імі. Таксама падчас кожнага сходу бацькоўскага камітэту варты было бы прымац пэўную рэзалюцыю, дзяля чаго варта мець загадзя вызначаны “парадак дня”, штораз абіраць старшыню і сакратара, які б вёў пратакол паседжання. Так будзе назапашвацца архіў, дзеянасць камітэту набудзе большую арганізацію, а з цягам часу можна будзе прасачыць дынаміку развіцця вышэй названых структур.

Такім чынам, які фармат можа мець бацькоўскі клуб? Асабіста мне клуб уяўляецца як перыядычныя сходы (на любой тэрыторыі) бацькоў, зацікаўленых у тым, каб яны самі і іхні дзеткі размаўлялі па-беларуску. Узрост апошніх пры гэтым не абмежаваны, бо займацца з дзецьмі і рыхтавацца да паднавартасных заняткаў можна яшчэ да нараджэння дзіцяці. Падчас сходу будуць абмяркавацца форма і змест заняткаў у школе “Маўляніты”, бацькі могуць прапаноўваць уласную схему іх правядзення, што немагчыма пры атрыманні дашкольнай адукациі ў межах дзяржаўнай установы. Таксама па жаданні бацькоў будуць максімальна абмяжоўвацца ўплывы іншых моў (у прыватнасці, расейскай) на фармаванне і развіццё ў дзіцяці беларускага маўлення, чаго ў дзяржаўных установах па аўктыўных і суб'ектыўных прычынах дасягнуць цяжка. На пасяджэннях сходу таксама будзе павышацца моўны ўзровень і педагогічнае майстэрства саміх бацькоў, бо плануеца актыўны абмен творчымі ідэямі, будучы прапанаваны канкрэтныя расправоўкі індывідуальных заняткаў бацькоў з дзецьмі, што будзе выдатным дапайўненнем да заняткаў у “Маўлянітатах”, свайго роду выкананнем “хатнія задання”, ажыццяўленнем непарыўнасці адукацыйнага працэсу, у які бацькі будзуть уносіць выхаваўчы элемент як тыя асобы, якім найлепши вядомы ўнутраны свет уласнага дзіцяці. Плануеца найлепшыя ідэі і расправоўкі даносіць да больш шырокай аўдыторыі праз газету “Наша слова”, што дазволіць выходзіць на рэспубліканскі ўзровень і шляхам дыстанцыйных кансультатый ствараць падобныя клубы і школы паўсюль, дзе знойдзутца ахвотныя да таго асобы.

Цяпер прайдзем непасрэдна да пытання школы. У межах праекту “Маўляніты” плануеца як індывідуальны “моўны патранаж”, г.зн. заняткі асабіста з дзіцем і бацькамі на тэрыторыі сям’і, так і групавыя заняткі ў невялікіх падгрупах з улікам узросту і моўнага ўзроўню дзяцей. Групавыя заняткі могуць праходзіць альбо на сядзібе ТБМ, альбо па месцы жыхарства бальшыні чальцоў канкрэтнай падгрупы (падрыхтоўку месца, у такім выпадку, бацькі бяруць на сябе). Каб замовіць правядзенне ў сям’і моўнага патранажу, трэба запоўніц адмысловы аптычнык і даслаць яго на мой адрас.

На дадзены момант праограма заняткаў у школе і паседжанняў у клубе знаходзіцца ў стадыі расправоўкі, таму на пачатку сустэрча будуць праходзіць нерэгулярна. Калі ж будзе назапашаны пэўны “метадычны фонд”, сфармаваны падгрупы і вызначана кола індывідуальнага “моўнага патранажу”, можна будзе весці гаворку пра сістэмнасць заняткаў. Але гэта ўсе наперадзе і цалкам залежыць ад ініцыятыўнасці шаноўнага спадарства.

Ласкава запрашоцца да супрацы, з павагай

Вольга Літвіновіч.

ISSN 2073-7033

9 772 073 703 003 >

Асамблея ТБШ і Нацыянальная канферэнцыя

У Менску 24 верасня адбылася VIII справаудачна-выбарная асамблея Рэспубліканскага грамадскага аб'яднання “Таварыства беларускай школы” і нацыянальная канферэнцыя “Пострэформавы стан беларускай адукцыі”. У іх прынялі ўдзел педагогі і бацькі дзяцей з розных адукцыйных установаў Беларусі. Асноўны даклад зрабіў старшыня РГА “ТБШ” Алець Лозка. Трывожныя ноткі ў стане адукцыі гучалі ў выступленнях Віталя Гарановіч з Глыбокага, Аляксея Пяткевіча і Таццяны Канопкінай з Гародні, Лявона Анацкі з Ліды, Зміцера Салаўёва з Магілёва, Вінцуга Вячоркі, Тамары Мацкевіч, Аляксея Рагулі, Пятра Садоўскага, Алеція Сядзякі з Менска і інш.

Кіраунікамі аб'яднання былі абраны Алець Лозка (старшыня), Тамара Мацкевіч і Алецій Сядзяк (намеснік), а таксама канцылярыя, метадычная і рэвізійная камісія. У раду ТБШ увайшли Яўген Адамовіч, Лявон Барщэўскі, Уладзімір Дзіско, Аляксандар Казулін, Аляксей Рагула, Арсень Ліс (Мінск); Рэгіна Сімакова (Брэст), Таццяна Канопкіна і Аляксей Пяткевіч (Гародня), Анатоль Крупа і Галіна Альшэўская (Лідчына), Зміцер Салаўёў (Магілёў).

ПАСТАНОВА

Асамблеі ТБШ і Нацыянальной канферэнцыі «Пострэформавы стан беларускай адукцыі»

Прааналізаўшы стан навучання і выхавання ў перыяд так званай школьнай рэформы, Асамблея Таварыства беларускай школы і ўдзельнікі Нацыянальной канферэнцыі канстатуюць глыбокі крэзіс, які вядзе беларускую адукцыю да немінучай катастроfy.

Перадумовы крэзісу наступныя:

- Эўфіяра адукцыі праводзіцца паспешліва, у якасці асноўнага абраны памылковы прынцып “выроўнівання” коштам профільнасці, паглыбленасці, варыятыўнасці вучэбных праграмаў, павышэння ролі замежных моваў, развіцця эстэтычнага і гуманістычнага кірункаў.

- Нестабільнасць норматывнага забеспеччэння вучэбнага практэзу, частая змена асноўных дакументаў вядзе да зрыву рytmu навучання, бюрократызуе працу і выклікае psіхалагічную перагрузку педагогаў.

- Ігнараванне праблем школьніцтва, скарачэнне бюджетных сродкаў на адукцыю, стаўленне да педагога як да ідэалагічнага прыдатку дзяржавы, аднясенне ў разрад нізкаплатных прыводзіць да страты аўтарытэтту настаўніка ў грамадстве, падрывае прэстыж прафесіі.

- Раўнанне на савецкую школу, занядбанне еўрапейскіх і нацыянальных адукцыйных ідэалаў, традыцый і набыткаў, штучнае стрымліванне развіцця сеткі школаў з беларускай мовай навучання і грамадзянскага выхавання на аснове нацыянальна-патрыятычнага складніка не дает школе магчымасці адпавядаць выклікам часу праз узгадаванне адказных, кампетэнтных, сучасных адукаваных і патрыятычных настроеных грамадзяняў. Гэта непазбежна вядзе да напружання ў грамадстве, да палітычнай і эканамічнай нестабільнасці, да масавай эміграцыі моладзі.

- Недалуччэнне да Балонскага практэзу і непрынанне ў еўрапейскіх стандартаў у адукцыі спараджае недавер да ачыннага навучання, псуе імідж краіны за мяжу.

Крэзісны стан беларускай адукцыі характарызуеца наступнымі чыннікамі:

- крытычна нізкі ўзровень агульной падрыхтаванасці выпускнікоў (ва ўніверсітэты, у тым ліку педагогічнага цыклу, прымаючыя абітурыенты з нездавальнільнымі паказчыкамі элементарнай арфаграфічнай і матэматычнай адукаванасці, што асабліва недапушчальна для будучага настаўніка-спецыяліста);

- у апошнія гады ў ВНУ застаецца шмат незапоўненых месцаў як на платнія, так і на бюджетныя месцы, асабліва па спецыяльнасцях педагогічнага кірунку; пераважная большасць выпускнікоў педагогічных універсітэтаў не жадае працаўваць па размеркаванні; школу пакідаюць найлепшыя спецыялісты, мужчыны-педагогі;

- працоўная дзейнасць у адукцыйных установах несправядліва аднесеная да нізкаплатных катэгорый; няма сістэмнасці ў вызначэнні акладаў, даплаты і прэмій; дыскримінацыйнае стаўленне да педагогічнай працы выяўляеца ў налічэнні пенсій (так, дзяржаўным чыноўнікам і службоўцам сілавых структур у пенсіі напічваеца ў памеры 70 – 75% ад сярэдняга заробку, астатнім – 45%, а педагогу – 30%);

- педагог адукцыйнай установы (ад дашкольнай да вышэйшай) загружаны папяровай працы, ад яго патрабуюць дадатковай прымусовай працы ў выбарчых кампаніях, гаспадарчых ды іншых работах, далёкіх ад ягоных прафесійных абавязкаў, а часта і перакананняў;

- педагог адукцыйнай установы (ад дашкольнай да вышэйшай) загружаны папяровай працы, ад яго патрабуюць дадатковай прымусовай працы ў выбарчых кампаніях, гаспадарчых ды іншых работах, далёкіх ад ягоных прафесійных абавязкаў, а часта і перакананняў;

- штогод нямала творчых і навукова падрыхтаваных людзей пакідаюць Радзіму, шукаючы самарэалізацыі за мяжу;

гвалтам зачыняюща і вычысяняюща за мяжу цэлья ўстановы з еўрапейскімі традыцыямі (Еўрапейскі гуманітарны ўніверсітэт – у Вільню, Беларускі гуманітарны ліцэй – у Гданьск);

- пад скарачэнне патрапляючы найперш культура- і нацыятаўторчыя дысцыпліны гуманістычнага і эстэтычнага профілю (музыка, выяўленчое мастацтва, гісторыя Беларусі, этнографіклькормы комплекс; “Беларусазнаўства”, “Айчынная і сусветная культура”), якія ў адукцыйнай сістэме іншых краінаў маюць ключавыя пазіцыі;

- ігнаруюча метадычныя патрэбы беларускамоўных школаў, а менавіта не выпускаюча ў тэрмін па-беларуску дапаможнікі, атласы, працоўныя сшыткі, матэрыялы для вывучэння замежных моваў і г.д., што вядзе да вымушанага парушэння адзінага моўна-арфаграфічнага рэжыму ў такіх школах і да пачуцця дыскрымінаванасці ў вучняў;

- дырэкцыйныя органы адукцыі вярнуліся да дыскрымінацыйнай трактоўкі беларускай культуры і мовы як другасных, што прайяўляеца ў масавай практицы рыхтавання падручнікаў па-руску і наступнага няякаснага перакладу іх на беларускую мову, ва ўключэнні сусветнай літаратуры ў курс рускай літаратуры і г.д.;

- робіцца імітация развіцця ўстановаў з беларускай мовай навучання; планы мерапрыемстваў па пашырэнні сферы выкарыстання роднай мовы з году ў год не выконваючы; замоўчаеца і засакрэчаеца інфармацыя пра закрыццё беларускамоўных установаў і зніжэнне колькасці навучэнцаў, што атрымліваючы адукцыю па-беларуску; не ствараючы стымулы для вывучэння і выкарыстання дзяржаўнай мовы.

Зыходзячы з выкладзенага вышэй, Асамблея ТБШ і ўдзельнікі Нацыянальной канферэнцыі:

I. Ухваляючы дзейнасць Таварыства беларускай школы, скіраваную на:

- падтымку, інфармаванне, кансалідацыю, самаарганізацыю творчых і нацыянальна зарыентаваных педагогаў, бацькоў, навучэнцаў;

- забеспеччэнне метадычных патрэбаў беларускіх школаў, якіх не здолела выканаць дзяржава.

II. Патрабуючы ад дзяржаўных, у тым ліку адукцыйных, структураў:

- спыніць матэрыяльную дыскрымінацыю адукцыйнай галіны, забяспечыць ёй годнае фінансаванне, а педагогам – заробкі і пенсіі, вышэйшыя за сярэднія па краіне;

- спыніць паборы ад бацькоў і прымусовую працу настаўнікаў, вызваліць іх ад прымусовага выканання палітычных паслугаў;

- спыніць палітычныя рэпрэсіі супраць педагогаў і навучэнцаў, адмняць рэпрэсійную рашиэнні, вярнуць на працу і вучобу звольненых і выключаных па палітычных матывах;

- публічна, з удзелам грамадскасці і незалежных экспертаў, прааналізаць хаду і наступствы адукцыйнай рэформы;

- спыніць дэгуманізацыю і дэбеларусізацыю зместу школьнай адукцыі;

- вярнуць у школьнія праграмы прадметы гуманітарнага цыклу, выкрасленыя адтуль у выніку рэформы;

- забяспечыць рэальнае раўнапрае школаў з беларускай і рускай мовамі навучання і бесперашкодную магчымасць школьнага навучання па-беларуску ў любым паселішчы і раёне;

- перайсці да практикі першаснага напісання падручнікаў і дапаможнікаў па-беларуску, не дапускаць адсутнасці беларускамоўных дапаможнікаў пры налічэніі рускамоўных;

- забяспечыць пераемнасць адукцыйнага працэсу для беларускамоўных школаў праз стварэнне беларускамоўных пльняй на ўсіх універсітэцкіх спецыяльнасцях краіны;

- вярнуць краіну ў агульнаеўрапейскую адукцыйную прастору праз далучэнне да Балонскага працэсу і забеспеччэнне акадэмічных свабодаў.

III. Даручаючы Таварыству беларускай школы:

- пачаць стварэнне механізму юрыдычнага дапамогі педагогам пры адстойванні іхніх прафесійных і працоўных правоў;

- стварыць Метадычную камісію (раду) ТБШ для грамадскага маніторингу метадычнага забеспеччэння школаў;

- склікаць Усебеларускі бацькоўскі сход.

24 верасня 2011 г.

г. Менск

Дзейнасць Наваполацкай гарадской арганізацыі ТБМ імя Ф. Скарыны, суполкі «Рубон» Наваполацкай гарадской арганізацыі ТБМ імя Ф. Скарыны за 2011 г.

Сябрамі суполкі «Рубон» Наваполацкай гарадской арганізацыі ТБМ імя Ф. Скарыны і старшыней Наваполацкай гарадской арганізацыі ТБМ імя Ф. Скарыны I.K. Бельскай (сябра суполкі) былі організаваны наступныя **сустрэчы і презентатыўныя**:

1. 25 лютага 2011 г. дзве сустрэчы з выпускніком гісторычнага факультэта ПДУ, кандыдатам гісторычных навук, навуковым супрацоўнікам Інстытута гісторыі Акадэміі Навук РБ Андрэем Мацуком і кандыдатам гісторычных навук, навуковым супрацоўнікам Беларускага цэнтра электроннай дакументацыі Алемесем Пашкевічам на гісторычным факультэце УА “ПДУ” і ў бібліятэцы імя Я. Коласа.

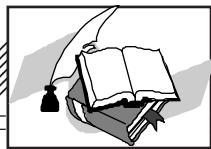
2. 27 красавіка 2011 г. тры сустрэчы з паэтамі Эдуардам Акуліным і Леанідам Дранько-Майсюком у палацкай гімназіі № 2, у гімназіі №2 Наваполацка і Наваполацкай гарадской бібліятэцы імя Якуба Коласа.

3. 12 - 13 траўня 2011 г. тры сустрэчы з журналістамі і паэтамі Глебам Лабадзенкам, бардам Таццяной Беланогай, журналістам і літаратуразнаўцам Сяргеем Шапранам, а на адной з сустрэч прысутнічала сястра Васіля Быкова Валянціна Уладзіміраўна: у гімназіі №2 г. Палацка і школе №2 г. Наваполацка, у бібліятэцы імя Я. Коласа г. Наваполацка.

4. 22 ліпеня 2011 г. удзельнічалі ў арганізацыі презентатыўныя “палацкага” нумара часопіса “ARCHE-пачатак” у зале Палацкага цэнтра рэмёстваў.

5. 14 верасня 2011 г. дзве сустрэчы з маладым паэтам, перакладчыкам Віталем Рыжковым ў Наваполацкім дзяржаўным ліцэі і ў бібліятэцы імя Я. Коласа.

Такім чынам, суполка «Рубон» Наваполацкай гарадской арганізацыі ТБМ за падправадчыні прынялі 11 сустрэч з творчымі асобамі. Кожная сустрэча была аансавана мінімум на 4 рэгіянальных і рэспубліканскіх сайтах, з дапамогай друкаваных абвестак. Па выніках сустрэч на сайтах і ў друкаванай прэсе («Наша слова», «Новы час») распаўсюджваліся сустрэчы імя Я. Коласа.

Справаздачна-выбарныя канферэнцыі Лідскай гарадской і Лідской арганізацый ГА “ТБМ імя Ф. Скарыны”

12 кастрычніка 2011 года ў канферэнцы-зале Лідскай цэнтральнай раённай бібліятэкі імя Янкі Купалы прайшлі справаздачна-выбарныя канферэнцыі Лідскай гарадской і Лідской арганізацый ГА “ТБМ імя Ф. Скарыны”. Былі заслушаны справаздачныя даклады старшыні Лідскай гарадской арганізацыі **Станіслава Судніка** і старшыні Лідскай арганізацыі **Лявона Анацкі**. Былі заслушаны даклады старшыні рэвізійнай камісіі Лідскай гарадской арганізацыі **Міхася Бурачэўскага** і рэвізора Лідскай арганізацыі **Юрася Дзяшкука**. Дзейнасць арганізацый была прызнаная станоўчай.

Былі праведзены выбары кіраўніцтва арганізацый.

Была абрана рада Лідскай гарадской арганізацыі ў складзе: **Станіслаў Суднік** - старшыня, **Наталля Курсевіч** - намеснік, **Міхась Мельнік** - намеснік, **Данута Аўгусін** - сакратар-бухгалтар, **Уладзімір Круцікаў**, **Сяргей Сідарэнка**, **Кірыл Сыцко**. Рэвізійная камісія Лідскай гарадской арганізацыі абрана ў складзе: **Міхась Бурачэўскі** - старшыня, **Станіслаў Карабан** і **Аляксей Бараненка**.

Была абрана рада Лідскай арганізацыі ў складзе: **Лявон Анацка** - старшыня, **Станіслаў Суднік**, **Сяргей Трафімчык**, **Ілья Хітрун**, **Пятро Макарэвіч**. Рэвізорам абраны **Юрась Дзяшкук**.

Былі абраны делегаты на з'езд ТБМ. Ад Лідскай гарадской арганізацыі абраны: **Станіслаў Суднік** - старшыня Лідскай гарадской арганізацыі, рэдактар газеты “Наша слова”, **Наталля Курсевіч** - намеснік старшыні Лідскай гарадской арганізацыі, старшыня арганізацыі ТБМ Лідскага каледжа, **Сяргей Сідарэнка** - сябар рады Лідскай гарадской арганізацыі, **Арцём Маліноўскі** - сябар рады арганізацыі ТБМ Лідскага каледжа. Ад Лідскай арганізацыі абраны: **Лявон Анацка** - старшыня арганізацыі і **Юрась Дзяшкук** - рэвізор арганізацыі.

Справаздача

старшыні Лідскай гарадской арганізацыі ГА “ТБМ імя Ф. Скарыны” аб дзейнасці арганізацыі за 2009-2011 гады

Колькасць сяброў, якія стаялі на ўліку ў Лідскай гарадской арганізацыі ГА “ТБМ імя Ф. Скарыны” мянілася ад 620 сяброў ТБМ у 2008 годзе, 560 з іх студэнты і выкладчыкі Лідскага каледжа, да 250 на сёняні.

5 кастрычніка 2011 года прайшла канферэнцыя арганізацый ТБМ Лідскага каледжа. Абрана рада каледжа ў складзе 4 чалавек: Наталля Курсевіч, Таццяна Гурын, Кацярына Жамойда і Арцём Маліноўскі. Новым старшынёй абрана Наталля Курсевіч, намеснікам - Таццяна Гурын. Рэвізорам абраны Аляксей Бараненка. У арганізацыі 15 суполак, звыш 200 чалавек. Толькі ў верасні 2011 года створана 4 суполкі. Страты арганізацыі ў сувязі з выпускам з каледжа складаюць 4-5 суполак (каля 100 чалавек) штогод. У арганізацый каледжа, на жаль, не ўваходзіць ні адзін выкладчык.

У гарадскую арганізацыю акрамя таго ўваходзяць таксама 6 тэрыторыяльных суполак і адна суполка на прадпрыемстве “Белтэкспорт”, а таксама адзіночныя сябры па горадзе.

У 2009-2011 гадах арганізацыя знайходзілася ў рэжыме дыялогу з органамі ўлады, у першую чаргу з ідэалагічным аддзелам, аддзелам культуры, упраўленнем аддзелам, а таксама з іншымі ўладнымі структурамі. Старшыня Лідскай гарадской арганізацыі ГА “ТБМ імя Ф. Скарыны” ўваходзіць у склад Каардынацыйнай рады палітычных партый і грамадскіх арганізацый пры Лідскім райвыканкаме.

У 2009-2011 гадах Лідская гарадская арганізацыя працавала па многіх кірунках.

Асноўнай задачай, якую вырашала арганізацыя - гэта забеспечэнне выдання газеты “Наша слова” і часопіса “Лідскі летапісец”, а таксама альманаха “Ад лідскіх муроў”. І хоць фармальная газета і “Лідскі летапісец” выдае Установа інфармацый “Выдавецкі дом ТБМ”, гарадская арганізацыя вырашае ў гэтым працэсе свае задачы.

Паколькі папярэдняя канферэнцыя праходзіла якраз 15 кастрычніка 2008 года, то за гэты перыяд выйшла 156

нумароў “Наша слова”. У tym ліку 2 лютага 2011 г. выйша 1000-ны нумар “Наша слова” ў агульнай нумарациі. Выйшла 12 нумароў “Лідскага летапісца” і адзін нумар альманаха “Ад лідскіх муроў”.

У першай палове 2009 года лідская моладзь ТБМ працяжнала выдаць незарэгістравана студэнцкую газетку “Прадмова” (ініцыятар і рэдактар Кірыл Сыцко). Газета была скіравана на навучэнцаў каледжа і выклікала вялікую заклапочанасць у кіраўніцтва каледжа. Газета спыніла выхад пасля выпуску з каледжа группы 2 дак. А ўжо 5 кастрычніка 2011 года на канферэнцыі ТБМ каледжа намеснік дырэктара каледжа па выхаваўчай працы А.М. Сямашка прапанаваў сябрам ТБМ рабіць электронную газету і абяцаў усебаковую падтрымку.

Акрамя таго сябры арганізацыі выдалі шэраг кніг сяброў арганізацыі

У Лідзе выдадзены пракайдныя краязнаўчыя календары на матэрыяле Гарадзенскіх суполак і адна суполка на прадпрыемстве “Белтэкспорт”, а таксама адзіночныя сябры па горадзе.

Да выдавецкай дзейнасці трэба аднесці і вялікую працу, якая была праведзена па заснаванні Рэдакцыйна-выдаўецкай установы “Вераснянка” і часопіса “Верасень”. У Лідзе быў падрыхтаваны ўвесы комплекс дакументаў па рэгістрацыі. Рэдактарам часопіса быў прызначаны Эдуард Акулін, які выдаў ужо чатыры выпускі найлепшага літаратурнага часопіса Беларусі.

Арганізацыя працягвала супрацьзу Таварыствам польскай культуры на Лідчыне па выданні навукова-гісторычных кніг пра знакамітых лідзянян. Кнігі выходзяць на польскай і беларускай мовах.

Дзейнасць у літаратурным асяродзі і праца з літаратарамі была значнай дзялянкай у дзейнасці арганізацыі. Намеснік старшыні арганізацыі Міхась Мельнік узначальвае літаратурнае аўяднанне “Суквецце” пры “Лідскі газете”. “Суквецце” аўяднouвае каля пяці дзесятак літаратараў, сярод якіх адсоткаў на 60 мо-

ладзь. Штомесячныя паседжанні, вечарыны, презентаты, супстрэчы з чытачамі.

Да літаратурнай дзялянкі дзейнасці арганізацыі трэба аднесці і наш клопат пра стварэнне ў Лідзе ў Доміку Таўла літаратурнага музея. І вось 22 верасня 2010 года літаратурны музей адкрыўся.

Аформлены ён цалкам паваладару. Супрацоўнікі музея, якія прызначаны туды на працу, выдатна валодаюць беларускай мовай.

Былі праведзены шэраг літаратурна-музычных супстрэч:

- 22 красавіка 2009 года

у актавай зале Лідскага каледжа прайшла супстрэча з віцебскім пісменнікам і перакладчыкам Арцёмам Арашонкам. Супстрэча арганізавана маладымі сябрамі ТБМ каледжа;

- 15 верасня 2009 года

у Лідскай цэнтральнай раённай бібліятэцы прайшла супстрэча з Міхасём Скоблем і Крысцінай Лялько;

- 15 верасня 2009 года

прайшли супстрэчы ў дкаўскай і Першамайскай школах з Міхасём Скоблем і Крысцінай Лялько;

- 30 верасня 2009 года

у Лідскай цэнтральнай бібліятэцы прайшла презентацыя кнігі Міхася Мельніка “Лодка жыцця”;

- 1 лістапада 2009 года

у Лідскай музычнай школе прайшлі “Музычныя зазімкі” з удзелам Алеся Камоцкага, Зміцера Казлоўскага і Таццяны Беланагай. Арганізоўвалася моладзь ТБМ;

- 18 лістапада 2009 года

у Лідскай цэнтральнай бібліятэцы прайшла презентацыя кнігі Сяргея Астраўца “Каты Ёзафа Ратынгера”;

- 28 лістапада 2009 года

Лідскай гарадской арганізацыя ТБМ на працягу ўсяго свайго існавання вяла пастаянную барацьбу за беларускай мовай.

- 2 снежня 2009 года ў

каледжы ў актавай зале па Савецкай прайшла літаратурно-музычная супстрэча з Эдуардам Акулінам і Леанідам Дранько-Майсюком.

- 2 снежня 2009 года

літаратурна-музычная супстрэча з Эдуардам Акулінам і Леанідам Дранько-Майсюком прайшла ў Крупаўскай школе;

- 9 снежня 2009 года ў

рамках тыдня роднай мовы

сябры ТБМ правялі літаратурную супстрэчу ў 11-й школе;

- 16 снежня 2009 года сябры ТБМ Кірыл Сыцко і Сяржук Чарняк правялі літаратурную супстрэчу ў Дзітвянскай школе;

- 20 студзеня 2010 года адбылася прэзентацыя часопіса “Верасень” на Лідчыне. Удзел бралі Эдуард Акулін і Леанід Дранько-Майсюк. Імпрэзы прайшли ў Мінойтаўскай сярэдняй школе, у СШ №16 г. Ліды і ў Цэнтральнай раённай бібліятэцы імя Янкі Купалы.

- 21 студзеня 2010 года адбылася супстрэча з У. Арловым і З. Бартосікам у Бярозаўцы;

- 8 верасня 2010 года ў Лідскай бібліятэцы прайшла імпрэза да 100-годдзя з дня нараджэння Ларысы Геніюш з удзелам Міхася Скоблы;

- 22 верасня 2010 года ў Лідскай цэнтральнай раённай бібліятэцы прайшла прэзентацыю аповесці (3-й) Алеся Нічыпара “Цмокава скур” і кнігі вершаў Івана Гушчынскага “Ідзі і вяртайся”.

- 17 лістапада 2010 года ў Цэнтральнай бібліятэцы прайшла праведзеная супстрэча з 100-гадзія з дня нараджэння Ларысы Геніюш з удзелам Міхася Скоблы;

- 22 верасня 2010 года

адысканія ў Лідзе ў 2009 годзе першага і адзінага ў свеце падручніка стэнаграфіі на беларускай мове. Лідскі каледж адзінае месца ў свеце, дзе ўжо шосты год чытаецца беларускамоўны курс стэнаграфіі.

Да дзейнасці на аддзенім полі трэба аднесці і выданне ў Лідзе ў 2009 годзе першага і адзінага ў свеце падручніка стэнаграфіі на беларускай мове. Лідскі каледж адзінае месца ў свеце, дзе ўжо шосты год чытаецца беларускамоўны курс стэнаграфіі.

Да дзейнасці ў галіне аддзенія трэба аднесці і шматлікі артыкулы Лявона Лайэрэша, якія публікаваліся ў “Нашым слове”, “Лідскім летапісцы”, у альманаху “Асоба і час” і ўжо і ў “Родным слове”, а таксама выстаўляліся на сایце “Nastaunik.info”.

У справаздачны перыяд Лідская гарадская арганізацыя ТБМ мэтанакіравана здзялана пытаннямі захавання гісторычнай спадчыны і гісторычнай памяці.

26 ліпеня 2009 года, 25 ліпеня 2010 года, 31 ліпеня 2011 года праведзены традыцыйныя набажэнствы ў памяць пайستانца 1863 года каля крыжоў паміж М. Ольжавам і Мохавічамі. У 2010 годзе ксэндз Рычард з Белагруды маліўся пад крыжамі таксама за герояў Грунвальда.

25 сакавіка 2009, 2010 і 2011 гадоў сябры ТБМ наведвалі магілу міністра БНР генерала Кіпрыяна Кандратовича ў Воранаве і ўскладалі кветкі.

У жніўні 2009 года цераз Лідскую гарадскую арганізацыю ТБМ у Лідскі музеі перавезена калекцыя партрэтаў беларускіх пісменнікаў з Менска.

Новай формай працы ў гэты перыяд стала правядзенне агульнацыйных дыктавак. Дыктавкі праводзіліся ў 2009 - 2011 гадах у бібліятэках Ліды і Бярозаўкі.

Лідскай гарадской арганізацыя ТБМ на працягу ўсяго свайго існавання вяла пастаянную барацьбу за бел

ЦЁПЛАЯ СУСТРЭЧА ХАЛОДНЫМ ДНЁМ

Слотным асеннім днём на Полаччыну па запрашэнні суполкі "Рубон" Наваполацкай гарадской арганізацыі Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны завіталі бард Алеś Камоцкі, старшыня Саюза беларускіх пісьменнікаў Алеś Пашкевіч і рэдактар літаратурна-мастацкага часопіса "Дзеяслу" Барыс Пятровіч.

Вядомыя беларускія творцы выступілі перад аўдыторыямі гімназій №2 г. Полацка, гімназіі № 2 г. Наваполацка і тымі шматлікімі аматарамі беларускай культуры, якія не паленаваліся прыйсці ў наваполацкую бібліятэку імя Якуба Коласа дажджлівым вечарам.

Выступоўцы распавядалі пра стан сучаснай беларускай літаратуры, адказвалі на пытанні слухачоў і самі задавалі пытанні, Алеś Камоцкі спя-

настайнікі з Наваполацкай гімназіі. А пасля сустрэчы ў бібліятэцы дык арганізаторам нават дасыпалі водгукі – выключна станову́чыя: "... А ў Пятровіча адчуваеца нейкі стрыжань, нібыта ён ведае нешта большае, чым іншыя; ... а Камоцкі сваёй неўтайнаванай харызмай усё на

сця аўдыторыя Полаччыны спадабалася так жа, як і яны самі сціплым, але даволі дасведчаным у пытаннях літаратуры і мастацтва, слухачам Полацкай зямлі.

З удзячнасцю за сустрэчу і з прыемнымі ўспамінамі пра бясedu – спадзяёмся на

ваў песні са сваіх альбомаў. Самыя актыўныя і шікаўныя слухачы атрымалі прызы ад кампаніі "Будзьма беларусам" і Наваполацкага ТБМ. Пара-
давалі сваёй цікаваўшыя дзеци і

сябе ўвагу перацягваў, але і астатнім раскрыцца пакінуш часу..." Дзяўчата засталіся зачараваныя асобай Алеś Пашкевіча.

Спадзяёмся, нашым га-

новым спаткенні з Алеsem Пашкевічам, Барысам Пятровічам і Алеś Камоцкім.

Зміцер Шчэрбік.

Рэдактар Станіслау Вацлававіч Суднік

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб реєстрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдацьца Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даліна.

Адрас для паштовых адпраўленняў:

231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslova@tut.by

Рэдакцыйная калегія:

Юрась Бабіч, Вольга Іпатава, Юрась Каласоўскі, Ірына Маракіна, Леакадзія Мілаш, Алеś Петрашкевіч, Аляксей Пяткевіч, Уладзімір Содаль, Станіслав Суднік, Павел Сцяцко, Алег Трусаў.

<http://nashaslova.mns.by/>
<http://pawet.net/>

Мой радавод, мая сям'я

На нашай жыццёвой прасторы адбываючыя розныя падзеі, даволі простирая на першы погляд па зместу, якія на- самрэч і фармуюць наша вельмі складана збудавана грамадства. Але, мабыць, так пабудаваны чалавек, што яму больш да спадобы хуткія, лёгкія і танныя спосабы сіснавання, а цяжкія ращэнні прымоючыя праз силу і, наогул, з'яўляючыя зусім непапулярнымі сярод асноўной масы людзей. І, каб па-другому паглядзець на жыццё, многім з нас трэба прайсці праз стресавую сітуацыю, якую якраз можа быць вынікам нашай безадказнасці перад самім сабой, а, напрыканцы, і перад гісторыйным дзяржавы і ўсяго народа.

Самарэалізацца чалавек можа па-рознаму і пералічваць гэтыя варыянты няма сэнсу. Але ж вашай увaze падаецца зусім новы падыход да атасамлення двух радоў звычайных грамадзян, якія нават і не падправалі ў свой час, што іх лёс можа так широка апісвацца і выклікаць асаблівую цікавасць у нашчадкаў.

Зрабіў гэта на прыкладзе сваёй сям'і знакаміты шклоўскі краязнавец А.П. Грудзіна, які доўгія гады збіраў патрэбныя для складання радаводу звесткі. Праца вельмі складаная, але дакладная па храналогіі і "дзеяньных" асабах. Задайцеся пытаннем – хто з нас ведае, як звалі нашых прадзедаў, якое дзяячоначе прозвішча мела маці, нашы бабулі?

Спраба складання радаводу – гэта, на мой погляд,магчымасць пераадolenня стэрэotypаў, якія фармуюцца знешнім матэрыяльным светам, гэта і рэалізацыя ўнутраннага свету – свету абсолютнай свабоды. А для многіх і адраджэнне асобы. Былое не заўсёды сваёй рэчайнасцю закрывае для чалавека будучае, але ж і дае перспектыву. Па-другому, нас чакае лёс марыянеткі, каб ісці ў патрэбным для кагосяці кірунку. А для большасці грамадзян такое становішча ёсць прычына для адчая, а для стаўшыхіх відущчымі – цудоўная падстава для надзеі. Тут і ўзнікае пытанне, што болей каштоўнае для сям'і: віхуры ці спакойнае жыццё? Ва ўсякім разе, для нашых дзяцей і ўнукаў мы жадаем якраз другое. Можа праз прызму такога жыцця і разглядваць перспектывы для ўсёй краіны?

Вось чаму вытокі нашай духоўнасці трэба шукаць у пераемнасці пакаленняў, у адекватнай адзнасці свайго рода. Прыкладаў зашмат, калі на фоне ўсеагульнага разброру ў думках і дзеяннях, знаходзіліся на беларускай зямлі цэлыя пакалені, прадстаўнікі якіх становіліся на абарону Радзімы, на

адстойванне прыстойнага жыцця.

Але ж гісторыя краіны – гэта не толькі знакавыя падзеі кшталту рэвалюцый, вайны або пад'ёму цаліны. Ко-жны з нас павінен займаць пэўнае месца стваральнага характару ў тым коле людзей, якія цябе акужаюць, укладаўца ў суполку дадатны імпульс і, мабыць, адзін з галоўных прынцыпаў нашага жыцця – гэта ясная жыццёвая пазіцыя. На- самрэч, ад нашага стаўлення да рэчаінасці, ад нашай рэакцыі на падзеі, асабліва на тыя, якія носяць вызначальныя для грамадства харacterы, многае залежыць. Сама па сабе існаванне альтэрнатyнай думкі ўжо ставіць яе ўладальніка ў выгоднае становішча. І не трэба думаць, што адзін у полі не ваяр.

Мы памятаем, што амаль усе нашы памкненні прымоюць матэрыяльную форму. Разбурыўшы некалі царкоўныя храмы, бальшавіцкая нягоднікі думалі, што знішчылі веру ў Бога. Але гэта не так – на тоя яна і вера, каб быць на- тхняльнікам чалавечтва. Замахнуўшыся на праватную ўласнасць, галадранцы не сталі багаці. Квазістарычны даследванні не прывялі ў занядбанне сапраўдныя сімвалы нашай дзяржавы – герб "Пагоня" і бел-чырвона-белы сцяг.

Гісторыя краіны гэта гісторыя асобнага чалавека, яго сям'і, гісторыя таго прадпрыемства, на якім працуеш, гэта гісторыя малай радзімы, якая там, дзе табе хораща жывеца.

У гітай кнізе закранутыя цэлы пласт жыццёўых падзеяў і лёсіў, якія могуць здацца і не вельмі значымі для многіх із нас. Але гэта жыццё, гэта наша гісторыя, ад якой не адмахнешся, якія цураца не трэба. І яе трэба паважаць, бо з ёй звязаны нашы продкі, але ў ёй трэба шукаць сваё месца, бо нашы нашчадкі павінны намі ганарыца – вось такое яно жыццё.

Думка, што чалавеку ўласціва памыляцца, даволі распаўсюджаная. Але ганебна свае памылкі ўзводзіць у ранг праграммы для грамадскага сусінавання. Гэта небіспечна для паслядоўнікаў псеудайдэй і трагічна для іх выдумшчыкаў. І гэты пасыл справядліві для любога ўзроўню грамадства. З другога боку, адчуванне бес-сэнсоўнасці існавання тужлівае, яно мучыць, для многіх стварае ілюзію пустаты, але ж і пабуджает да пошуку сэнсу жыцця. І тут узінаюць наступнія тэзы: шматукладнасць жыцця і адказнасць перад нашчадкамі, якія мы прасочваем у гэтай кнізе.

Нам іншы раз здаецца, што ацэнка падзеяў чалавекам, якія знаходзяцца ў іх віхуры, найболей адекватная. Але ж мы знаем і іншы падыход. Яшчэ С.

Аўтары цалкам адказны за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні.

231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Газета падпісана да друку 17.10.2011 г. у 10.00. Замова № 2031.

Аб'ём 1 друкаваны аркуш. Наклад 2000 асобнікаў.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес.- 2160 руб., 3 мес.- 6480 руб.

Кошт у розніце: па дамоўленасці.

Ясенін казаў: "Твар у твар, твару не разгледзець, вялікае бачыцца на адлегласці". Аляксандар Пятровіч якраз з пазіцыі часу і свайго разумення тых падзеяў і падае матэрыял. Але ён больш шырокая паглядзеў на гісторыю свайго роду і ўвіязаў падзеі "ячайкі" грамадства з тымі бурнымі падзеямі, якія бурлілі на працягу жыцця роду. Арганічна ўпісваюча ў "радавод" як некаторыя паданні з гісторыі Шклова і яго жыхароў, так і замалёўкі з сучаснага жыцця. Прычым, многія з іх носяць даследч-навуковы харacter, раней друкаваліся ў розных выданнях. Гісторыя Уваскрасенскай царквы, распавяд пра Агаф'ю Сідараву, пра хрысціянская святыні, побач даследаванні пра ўрэйскую метраполію ў Шклове, як цэнтр вучонасці. Разнастайнасць прапанаванага матэрыялу ўражвае і глыбіней яго працправоўкі, што пацвярджаеца цікавасцю з боку арганізатораў шэрагу навуковых практичных і краязнавчых канферэнцый, дзе Аляксандар Пятровіч удзельнічаў у якасці даследччыка.

Асабістая аўтар удзельнічаў у аднаўленні шклоўскай ратушы, пра што робіць дасканалае апісанне, у якім не забыты імёны ўсіх удзельнікаў. Насамрэч, праз такія падзеі, як барацьба за ўвекавечненне гістарычна вызначальных вехаў у жыцці нашага горада, якраз і праходзіць стаўленне грамадскага супольніцтва.

Асабістая аўтар удзельнічаў у аднаўленні шклоўскай ратушы, пра што робіць дасканалае апісанне, у якім не забыты імёны ўсіх удзельнікаў. Насамрэч, праз такія падзеі, як барацьба за ўвекавечненне гістарычна вызначальных вехаў у жыцці нашага горада, якраз і праходзіць стаўленне грамадскага супольніцтва.

Асабістая аўтар удзельнічаў у аднаўленні шклоўскай ратушы, пра што робіць дасканалае апісанне, у якім не забыты імёны ўсіх удзельнікаў. Насамрэч, праз такія падзеі, як барацьба за ўвекавечненне гістарычна вызначальных вехаў у жыцці нашага горада, якраз і праходзіць стаўленне грамадскага супольніцтва.

Але ж Аляксандар Пятровіч яшчэ і мае добрае пачуццё гумару, якое рэалізавана ў шэрагу замалёвак, многія з якіх падгледжаны на побытавым узроўні.

Я вельмі ўздзичны аўтар за праведзеную працу, для многіх яна павінна спрацаўваць на ўзроўні фактаратуры, зрушыць на падобныя даследаванні. І гэта будзе сапраўдны радавод – книга памяці бясконных пакаленняў.

Пётр Міурскі.